

Foreningsliv i Aarhus Kommune

En kort gennemgang af undersøgelsen af tilfredshed, fællesskab og frivillighed i foreningerne i Aarhus Kommune

FORENINGSLIV I AARHUS KOMMUNE

- En kort gennemgang af undersøgelsen af tilfredshed, fællesskab og frivillighed i foreningerne i Aarhus Kommune

Forfattere

Steffen Rask, Andreas Nygaard & Henriette Bjerrum

Øvrige bidragydere

Malene Thøgersen

Rekvirent

Aarhus Kommune

Redaktion

Kirsten Sparre

Layout

Katja Høiriis

Udgave

1. udgave, marts 2021

Fotos i udgivelsen

Aarhus Kommune (hvis ikke andet angives)

Tryk

Mercoprint Digital A/S

ISBN

978-87-93784-39-0, 978-87-93784-40-6 (pdf)

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut/Videncenter for Folkeoplysning

Frederiksgade 78B, 2.

DK-8000 Aarhus C

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne udgivelse er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Denne udgivelse er udarbejdet på baggrund af projektet 'Foreningsliv i Aarhus Kommune,' som er gennemført af Idrættens Analyseinstitut og Videncenter for Folkeoplysning på vegne af Aarhus Kommune.

Læs hele undersøgelsen i rapporten 'Foreningsliv i Aarhus Kommune', der kan downloades i vidensbanken på www.idan.dk eller www.vifo.dk.

Indhold

Introduktion	Side 3
Kort om foreningerne i Aarhus Kommune	Side 4-5
Tilfredshed med foreningslivet	Side 6-8
Foreningernes udfordringer	Side 9
Faciliteterne	Side 10-13
Fællesskaber	Side 14-17
Samarbejde med andre uden for foreningen	Side 18-19
Frivillige	Side 20-22

RUNI Photopop/VisitAarhus

Introduktion

Aarhus er en kommune og en storby i hastig vækst, som er præget af et højt uddannelsesniveau og en stor andel af unge borgere. Men samtidig har kommunen en særlig profil med mange foreninger herunder mange flerstrengede idrætsforeninger, som ellers typisk ses i mindre by- og landsbysamfund.

Aarhus Kommune har en vision om fortsat at være en by med høj bykvalitet og liveability. I den forbindelse er medborgerskab en vigtig del af Aarhusmålene, hvor det at være medlem af en forening ses som en positiv faktor. Det er dette fokus, som er udgangspunktet for undersøgelsen 'Foreningsliv i Aarhus Kommune'. Er der samklang mellem kommunens mål og visioner og foreningslivets behov og tilfredshed? Hvad er vigtigt for foreningernes drift og fællesskaber, og hvad får medlemmerne i det hele taget ud af foreningslivet?

Undersøgelsen tegner et billede af foreningerne i Aarhus Kommune og deres medlemmer med fokus på tre temaer:

- Tilfredshed med foreningslivet
- Fællesskaber
- Frivillighed og motivation

RUNI Photopop/VisitAarhus

I denne pixiudgave præsenteres undersøgelsens hovedresultater og en række anbefalinger, der vokser ud af resultaterne. Den samlede rapport kan downloades i vidensbankerne på www.idan.dk og www.vifo.dk.

Undersøgelsens metode

Resultaterne i denne undersøgelse er baseret på svar fra to spørgeskemaundersøgelser.

Den ene undersøgelse er sendt til samtlige formænd for folkeoplysende foreninger i Aarhus Kommune, mens den anden er sendt til medlemmerne i en række udvalgte foreninger. I alt har 291 foreningsformænd og 2.082 medlemmer fra 49 foreninger besvaret spørgeskemaerne.

Spørgeskemaundersøgelserne er suppleret med kvalitative interviews med seks formænd for udvalgte foreninger.

Kort om foreningerne i Aarhus Kommune

Aarhus Kommune er kendetegnet ved at have mange foreninger og et varieret foreningsliv med både store flerstrengede foreninger med flere tusind medlemmer og mindre specialforeninger.

I 2020 var der i alt 955 folkeoplysende foreninger i kommunen. De fordelte sig således:

- 621 idrætsforeninger
- 64 uniformerede korps
- 22 religiøse foreninger
- 20 pensionistforeninger
- 16 politiske foreninger
- 212 øvrige foreninger

Øvrige foreninger dækker over både kulturelle, etniske og musiske foreninger såvel som en bred vifte af andre specialforeninger.

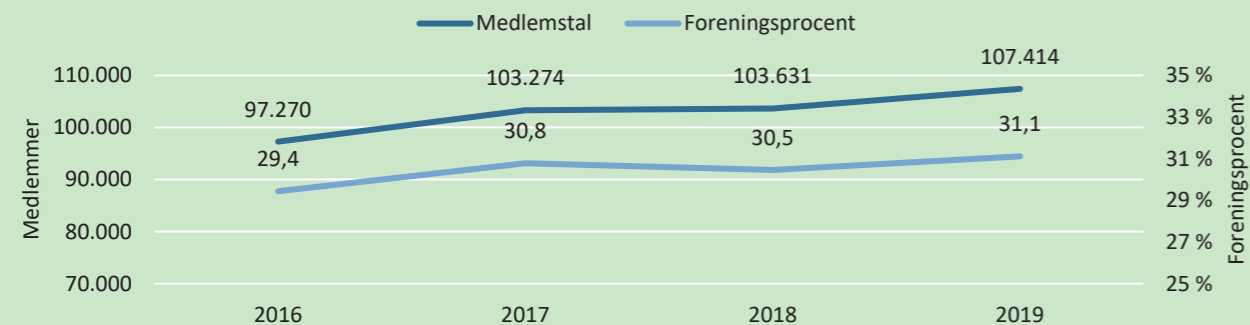
Foreningerne får flere medlemmer

Undersøgelsen viser, at godt halvdelen af foreningerne har fået flere medlemmer de seneste år, mens en mindre del (13 pct.) har fået færre medlemmer. Væksten i antallet af medlemmer sker på tværs af foreningerne, og det ser ud til, at de foreninger, der har fået flest nye medlemmer, er de foreninger, som i forvejen har flest medlemmer.

Hvor stor væksten i antallet af foreningsmedlemmer er, er svært at sige helt præcist, da foreninger, der ikke modtager tilskud fra kommunen, heller ikke er forpligtet til at indberette deres medlemstal til kommunen.

Men baseret på de tal, som kommunen har, er antallet af medlemmer i foreningerne vokset med 10.000 fra 2016 til 2019, og andelen af personer i Aarhus Kommune, der er medlemmer af en forening, er steget fra 29,4 pct. i 2016 til 31,1 pct. i 2019. Dermed ser væksten i antal nye medlemmer ud til at overstige den generelle vækst i befolkningen i kommunen.

Stigende medlemstal i foreningslivet i Aarhus Kommune

Figuren viser udviklingen i foreningsmedlemmer og udviklingen i medlemmer i forhold til det samlede indbyggertal i kommunen (foreningsprocenten).
Kilde: Aarhus Kommune.

På idrætsområdet er det muligt at opgøre det samlede antal medlemmer under idrættens to hovedorganisationer, DIF og DGI. Tallene viser, at andelen af borgere i Aarhus Kommune, der er medlemmer af en idrætsforening, er vokset i de senere år. Det understreger tendensen om, at foreningerne i Aarhus ser ud til at øge medlemsandelen i forhold til stigningen i indbyggertallet.

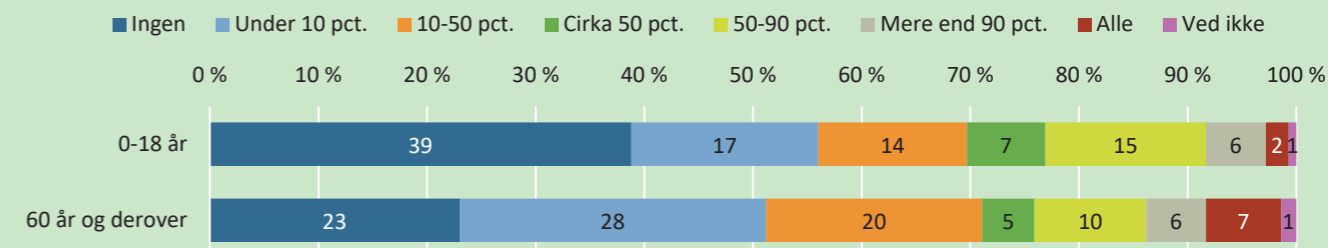
Aktiviteter

90 pct. af foreningerne i Aarhus Kommune udbyder aktiviteter mindst én gang om ugen, og mange foreninger har aktiviteter flere gange om ugen. Det er især idrætsforeninger, der udbyder aktiviteter flere gange om ugen, mens de øvrige typer af foreninger som regel har aktiviteter en gang om ugen eller sjældnere.

Medlemmernes aldersfordeling

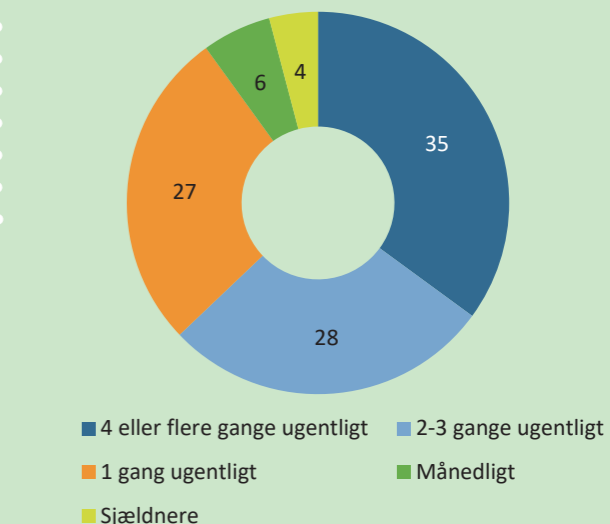
Der bor mange unge voksne i Aarhus Kommune, og det afspejler sig også i foreningerne. En relativt stor andel af foreningerne (39 pct.) har slet ikke nogen medlemmer under 18 år, og godt halvdelen har ingen eller få medlemmer over 60 år. Dermed adskiller foreningslivet i Aarhus sig markant fra det generelle foreningsliv, der traditionelt har størst fokus på børn og unge.

Mange foreninger har ingen medlemmer under 18 år (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet: 'Hvor stor en procentdel af medlemmerne er...?' (n=291).

Så ofte udbyder foreningerne aktiviteter (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet 'Hvor ofte har foreningen aktiviteter for medlemmerne?' blandt foreningernes formænd (n=291).

Tilfredshed med foreningslivet

Foreningerne

Foreningerne i Aarhus Kommune er overordnet tilfredse med deres økonomi, deres evne til selv at skaffe sig indtægter og deres samarbejde med forvaltningen i kommunen.

Foreningerne er typisk i kontakt med forvaltningen en til to gange om året, og mange foreninger anerkender kommunens arbejde med at lette administrationen for foreninger blandt andet gennem Aarhusordningen. De foreninger, der er med i den ordning, oplever det som en administrativ lettelse.

Trods den generelle tilfredshed er en række foreninger mindre tilfredse med størrelsen på tilskud fra kommunen og de retningslinjer, kommunen har for at tildele støtte.

Medlemmerne

Medlemmerne i foreningerne er også tilfredse med foreningslivet i Aarhus Kommune og i særdeleshed de mange tilbud om aktiviteter, der findes.

Medlemmerne er især tilfredse med deres trænere/ledere, aktiviteterne i foreningerne og den måde, foreningerne kommunikerer med deres medlemmer.

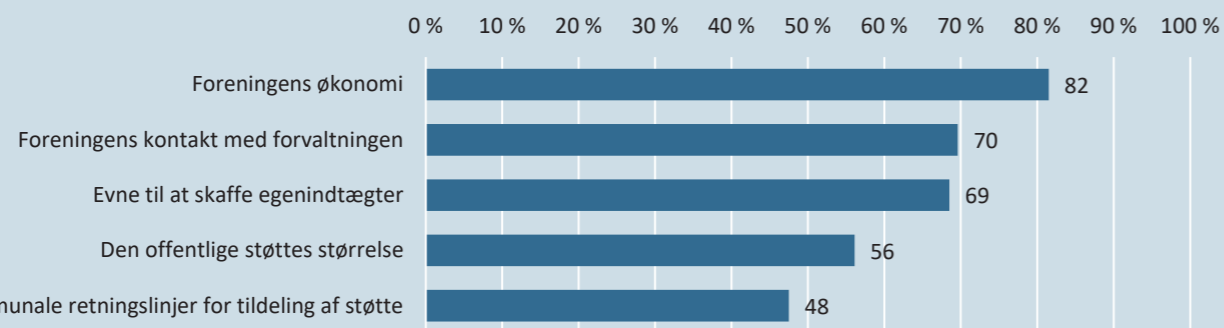
Aarhusordningen

Aarhusordningen tilbydes til foreninger, der opfylder kriterier om et konstant aktivitetsniveau og stabilt medlemstal over en 2-årig periode.

Ordnningen betyder, at foreningens aktivitetsniveau fastlåses i en 4-årig periode, hvor foreningens aktivitetsstøtte alene reguleres på baggrund af medlemstal.

Kilde: Aarhus.dk

Foreningernes tilfredshed med deres økonomi og kontakt med forvaltningen (pct.)

Figuren viser andelen af foreninger, der har svaret, at de er 'Meget tilfredse' eller 'Tilfredse' på spørgsmålet: 'I hvor høj grad er foreningen tilfreds med følgende forhold?' (n=291).

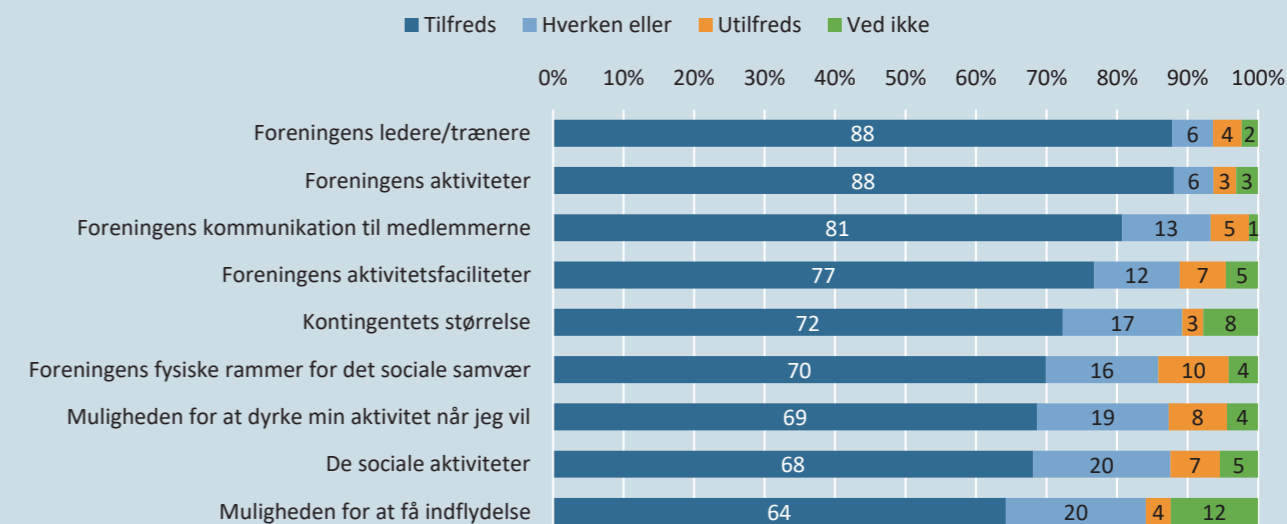
Det er dejligt, at man kan komme med i Aarhusordningen, hvor det ikke er så rigtigt med at tælle timer, så man har tid til at lave noget foreningsarbejde, så man som ildsjæl ikke skal bruge mange timer på noget, som man kører træet i."

Leder i uniformeret korps

FOF Aarhus

Medlemmernes tilfredshed med forskellige forhold i deres foreninger (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet: 'Hvor tilfreds er du med følgende forhold i din forening?' (n=1.646).

PERSPEKTIV

God dialog med forvaltningen giver tilfredse foreninger

En god dialog og en tydelig forvaltning, der arbejder for at gøre hverdagen nemmere for foreningslivet, vil også i fremtiden være vigtigt for at sikre det generelle samspil og engagement.

Ubelyste behov hos borgere uden for foreningerne

Den tilfredshed, som undersøgelsen viser, repræsenterer ikke nødvendigvis alle borgere i Aarhus Kommune, da undersøgelsen kun er foretaget blandt dem, der allerede er en del af foreningslivet.

Der kan være et ubelyst behov for tilbud og aktiviteter blandt de borgere, der ikke allerede er aktive i foreningslivet. Det er især vigtigt at have for øje på idrætsområdet, hvor kommunen har indgået en visionsaftale med DIF og DGI om projektet 'Bevæg dig for livet'. Aftalen dækker årene 2019-2024, og et af målene er at øge andelen af aarhusianere, der er aktive i foreninger, fra 41 til 45 pct.

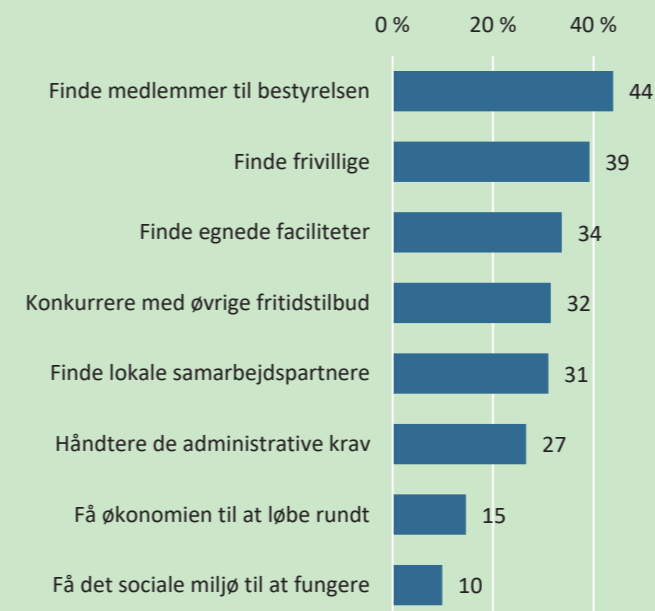
RUNI Photopop/VisitAarhus

Foreningernes udfordringer

Undersøgelsen spurgte også ind til, hvad foreningerne oplever som lette og svære opgaver i hverdagen. Resultaterne viser, at foreningerne har en række udfordringer.

44 pct. af foreningerne oplever, at det er svært eller meget svært at finde medlemmer til bestyrelsen, mens 39 pct. oplever, at det er svært eller meget svært at finde nye frivillige. 26 pct. af foreningerne oplever, at det er svært eller meget svært at håndtere administrative krav til f.eks. at få aktivitetsstøtte.

Foreningernes største udfordringer (pct.)

Figuren viser andelen af foreninger, der har svaret, at de oplever det som 'Svært' eller 'Meget svært' til spørgsmålet: 'Oplever I de følgende elementer i foreningens daglige virke som let eller svært?' (n=291).

” Rekruttering af frivillige ledere. Vi oplever stor fremgang i medlemstal og har oprettet ventelister. Udfordringen er at skaffe nye frivillige og holde på dem, vi har – at de ikke kører træt i, at der konsekvent mangler et par hænder.”

Foreningsformand

” I mange situationer har vi overvejet, om aktivitetsstøtten er tiden værd. Regnet om i mandetimer ville det bedre kunne betale sig at lade være, og det er udelukkende af princip, vi fortsætter. Optællingen og de meget stramme vilkår samt bureaukratiet gør processen besværlig og upræcis.”

Formand i idrætsforening

PERSPEKTIV

Konstant vækst i medlemstal præger forventninger til frivillige

Undersøgelsen viser, at halvdelen af foreningerne i de seneste fem år har oplevet, at deres medlemstal stiger, og 37 pct. af foreningerne forventer også at få flere medlemmer i de kommende år. Det kan blandt andet være med til at forklare, hvorfor foreningerne peger på det at finde nok frivillige som den største udfordring for foreningernes daglige arbejde på trods af, at det kun er et mindretal af foreningerne, der har oplevet et fald i det totale antal af frivillige.

Faciliteterne

Aarhus Kommune er blandt de kommuner i landet, som har færrest idrætsfaciliteter i forhold til antallet af borgere. Undersøgelsen viser, at 34 pct. af foreningerne finder det svært eller meget svært at finde egnede faciliteter. 39 pct. af foreningerne vurderer, at adgangen til gode faciliteter vil blive et problem inden for de kommende år. Allerede nu angiver halvdelen af foreningerne med ventelister, at det skyldes mangel på tider i faciliteterne.

De fleste foreninger i Aarhus Kommune bruger kommunale faciliteter eller lokaler (74 pct.). En tredjedel af foreningerne angiver, at de lejer sig ind i private eller selvejende faciliteter, mens ca. en tredjedel benytter egne faciliteter. Nogle foreninger gør brug af flere forskellige typer af faciliteter.

Tilfredshed med faciliteterne

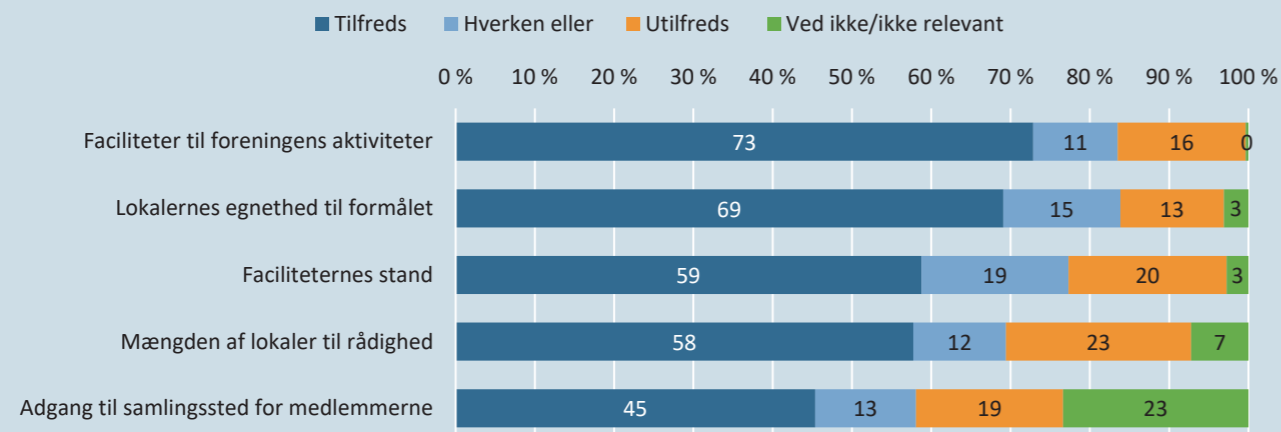
Tilfredsheden med faciliteterne er generelt høj, hvor tre ud af fire foreninger er enten tilfredse eller meget tilfredse med de faciliteter, de har adgang til, og hvor de finder, at lokalerne er egnede til formålet.

Til gengæld er der mindre tilfredshed med antallet af lokaler, foreningerne kan råde over, og deres tilstand.

” Der mangler massivt vedligehold af de eksisterende faciliteter. Der mangler dog endnu mere nye faciliteter, som både passer til idrætterne, men også giver mulighed for at kunne give alle et passende tilbud.”

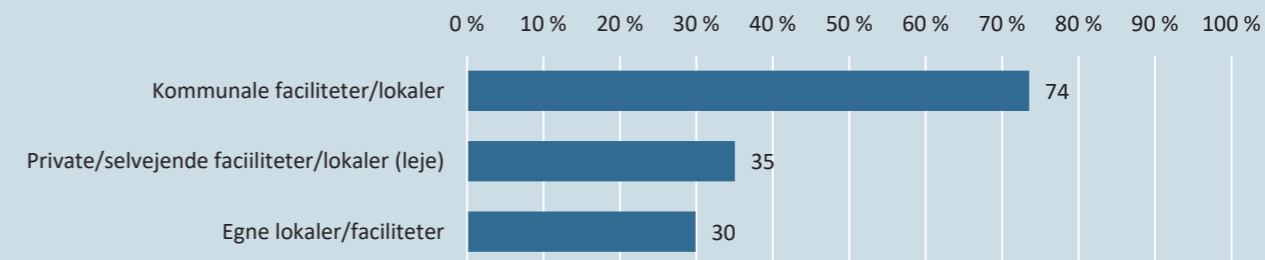
Formand i idrætsforening

Foreningernes tilfredshed med faciliteterne (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet: 'I hvor høj grad er foreningen tilfreds med følgende forhold vedrørende faciliteter?' (n=291).

Hvilke faciliteter bruger foreningerne? (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet: 'Benytter foreningen nogle af de følgende lokale- og facilitetstyper til sine aktiviteter?' blandt foreningernes formænd (n=291).

Mangel på lokaler til sociale aktiviteter

Adgang til lokaler er også vigtigt for at kunne skabe et socialt fællesskab i foreningerne. Det er især vigtigt for voksne, hvor de sociale aktiviteter som regel foregår rundt om foreningernes kerneaktiviteter.

Undersøgelsen viser, at i fire ud af ti foreninger har medlemmerne ikke et fast sted, hvor de kan mødes uden for de faste aktiviteter. Omvendt har medlemmerne i hver tredje forening mulighed for at mødes i foreningens eget klubhus eller foreningslokale.

Muligheder for fleksibel træning

I de senere år har mange efterspurgt muligheden for at kunne planlægge deres træning mere fleksibelt. Undersøgelsen viser, at mange foreninger giver deres medlemmer mulighed for at kombinere faste aktiviteter med selvorganiserede aktiviteter. Medlemmerne i fire ud af ti foreninger har således adgang til foreningens faciliteter uden for kerneaktiviteterne.

Det er dog langt fra alle medlemmer, der udnytter muligheden. Kun hvert fjerde medlem bruger faciliteterne mindst en gang om ugen uden for deres faste aktiviteter.

De fleste bruger faciliteter tæt på hjemmet

75 pct. af foreningernes medlemmer har under 15 minutters transport til det sted, hvor deres aktiviteter foregår. Det er især børn, der benytter sig af tilbud lige i nærheden. Hele 85 pct. af medlemmerne under 16 år har under 15 minutters transport til deres foreningsaktivitet.

30 pct. af de voksne medlemmer er villige til at bruge mere tid på transport for at kunne dyrke deres fritidsaktivitet. Det er især foreningerne i midtbyen, som trækker folk til langvejs fra. Her har 31 pct. af medlemmerne mellem 15 og 29 minutters transport til stedet for deres træning, mens 6 pct. har over en halv times transport hver vej.

Vi er tilfredse med langt størstedelen af de faciliteter, vi bruger, men fordi vi ikke kan finde tider nok, er vi tvunget til at bruge mange forskellige faciliteter forskellige steder i byen, hvilket besværliggør at skabe et sammenhold mellem medlemmerne, da de ikke ser hinanden så tit.”

Formand i idrætsforening

Vildmedfoto.dk

PERSPEKTIV

De store (idræts)foreninger mangler faciliteter

Med et foreningsliv i vækst er det vigtigt at være opmærksom på, at det særligt er de store foreninger, der har ventelister, og som er udfordrede i forhold til plads. Samtidig peger undersøgelsen på, at det også er denne foreningstype, der er attraktiv for medlemmerne og kan skabe medlemsvækst.

Et fast sted at mødes

Særligt formændene understreger, at der er behov for et fast sted at mødes til de sociale aktiviteter. Undersøgelsen viser også, at et fast mødested betyder meget for, om medlemmerne mødes til socialt samvær i forlængelse af aktiviteten. Hvis man vil støtte de uformelle fællesskaber i foreningerne, kan der være et potentiale i at sætte fokus på de sociale mødesteder.

PERSPEKTIV

Fokus på fleksibel brug af faciliteterne

Det er vigtigt fortsat at have blik for, hvordan og hvor tit faciliteter bruges. Foreningerne optimerer selv ved i stort omfang at stille faciliteterne til rådighed for medlemmerne uden for de planlagte aktiviteter. Specielt i foreninger med egne faciliteter er det ofte en mulighed for medlemmerne. Kigger man på området, er det derfor vigtigt at huske den uformelle brug af faciliteterne.

Lokale faciliteter er vigtige – især for børnene

Når man planlægger nye faciliteter i kommunen, er det vigtigt at holde sig for øje, at tre ud af fire bor tæt på deres aktivitet. Lokale tilbud er især vigtige for børn, hvilket betyder, at det er nødvendigt at tænke i udvikling af faciliteter i alle nærmiljøer.

Fællesskaber

For Aarhus Kommune er fællesskaber en central værdi i sports- og fritidspolitikken.

Undersøgelsen bekræfter, at fællesskaber også betyder meget for medlemmerne. De tre vigtigste ting, medlemmerne får ud af at være med i en forening, er ifølge undersøgelsen, at:

- de går glade hjem
- de er blevet en del af et fællesskab
- de har fået nye venner, som de ser i foreningen

Flere end hvert tredje medlem oplever også, at de i højere eller nogen grad har fået nye venner, som de mødes med – også uden for foreningen.

For mange er fællesskab vigtigt, allerede når de vælger, hvilken forening de vil være medlem af. Den vigtigste grund for medlemmer af 'øvrige foreningstyper' til at melde sig ind var, at de kendte en eller flere i foreningen, før de startede.

Og de yngste medlemmer vælger typisk en forening tæt på, hvor de bor.

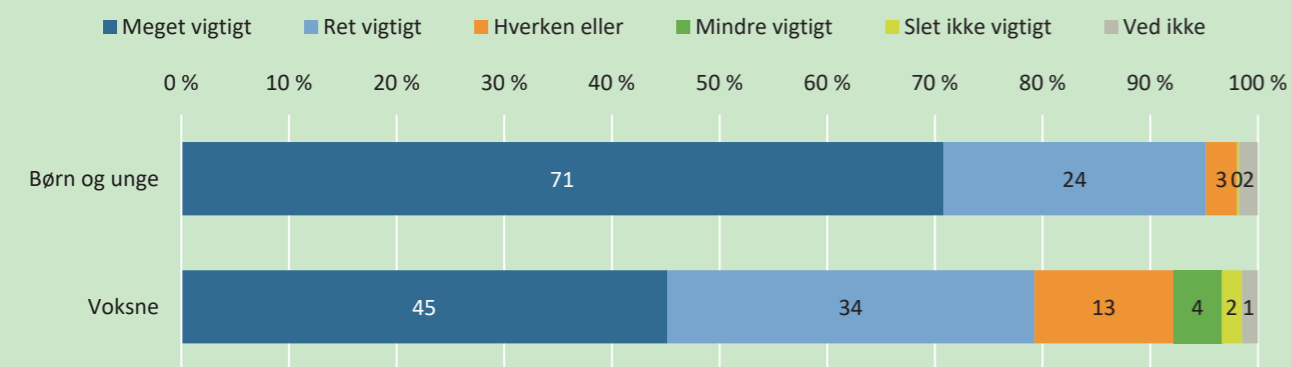
Undersøgelsen viser, at 97 pct. af formændene for foreningerne oplever, at der er et godt socialt miljø i foreningerne. Set fra medlemmernes synspunkt er et godt socialt miljø vigtigt eller meget vigtigt for 95 pct. af børn og unge, mens det er vigtigt eller meget vigtigt for 79 pct. af de voksne.

Faktorer for et godt fællesskab

De formænd og medlemmer, der har besvaret undersøgelsen, peger på tre vigtige faktorer for at skabe et godt fællesskab i en forening:

- Foreninger skal være rummelige
- Der skal være et trygt miljø
- Foreningen skal samle medlemmer om en fælles interesse

Betydningen af det sociale miljø i foreningerne (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet: 'Hvor vigtigt er et godt socialt miljø i foreningen for dig?' fordelt på medlemmerne under 16 år (børn og unge) og 16 år + (voksne) (n=1.731).

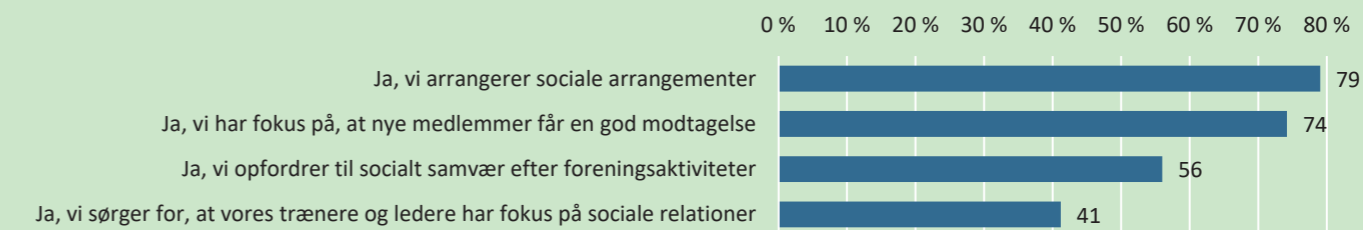
For formændene er det desuden vigtigt, at der er adgang til gode faciliteter, mens medlemmerne peger på, at det er vigtigt, at alle tager ansvar. Disse faktorer er alle langt vigtigere for at skabe et godt fællesskab end det at kunne dygtiggøre sig eller konkurrere sammen.

Undersøgelsen viser, at både foreninger og medlemmer bidrager aktivt til at skabe sociale miljøer og fællesskaber. Foreningerne har fokus på sociale arrangementer, på at

tage godt imod nye medlemmer, og de opfordrer til sociale aktiviteter i forbindelse med foreningens aktiviteter. 41 pct. af formændene svarer, at deres trænere/ledere har fokus på de sociale relationer.

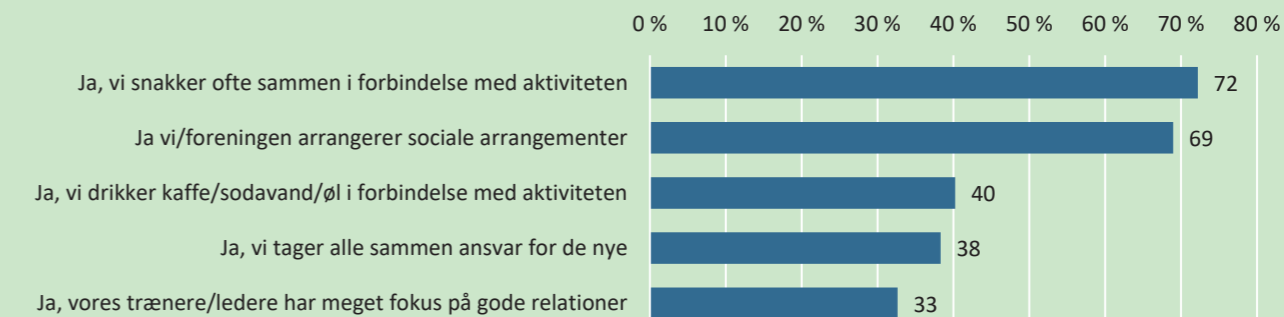
Flest voksne fremhæver, at de bidrager ved at få snakket sammen i forlængelse af aktiviteten, at de og foreningen laver sociale arrangementer, og flere end hver tredje af de voksne medlemmer drikker en kop kaffe eller en øl sammen efter aktiviteten.

Foreningernes bidrag til at skabe et godt socialt miljø (pct.)

Figuren viser svarfordeling blandt foreninger til spørgsmålet: 'Gør I noget særligt for at understøtte det sociale miljø?' (n=291).

Medlemmernes bidrag til at skabe et godt socialt miljø (pct.)

Figuren viser fordelingen af svar til spørgsmålet: 'Gør I/foreningen noget særligt for at skabe/vedligeholde et socialt miljø?' blandt voksne medlemmer (n=1.198).

Opbakning til sociale aktiviteter

Medlemmerne bakker godt op om foreningernes sociale arrangementer, og de fleste medlemmer deltager i to arrangementer om året.

For mange er det sociale samvær i forlængelse af aktiviteterne også vigtigt. Undersøgelsen viser dog, at 43 pct. af medlemmerne under 16 år aldrig mødes i forlængelse af aktiviteterne, og andre 29 pct. svarer, at det sker sjældnere end en gang om måneden. Det betyder, at for mange medlemmer under 16 år er det primære fællesskab det, de oplever i forbindelse med aktiviteterne i foreningen.

Opbakningen til arrangementer gælder også for foreningens generalforsamling. I hver fjerde forening er det over halvdelen af medlemmerne, der deltager i generalforsamlingen. I de små foreninger er det mere end halvdelen af foreningerne, der oplever, at over halvdelen af medlemmerne deltager i generalforsamlingen.

Det er vigtigt at have et mødested

Adgang til faciliteter har også stor betydning for socialt samvær i foreningen. I 34 pct. af de foreninger, som ikke har et fast mødested, mødes medlemmerne aldrig uden for aktiviteterne. For foreninger med eget eller delt klubhus eller lokale er det under 10 pct. af medlemmerne, som aldrig mødes uden for aktiviteterne.

PERSPEKTIV

Foreninger og kommunen har fælles værdier

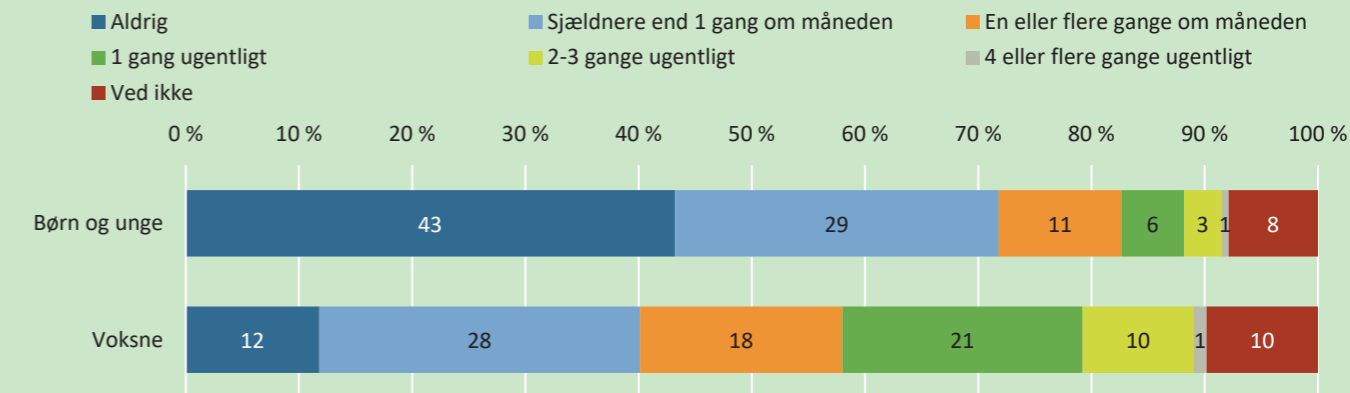
Både medlemmer og formænd oplever og værdsætter et rummeligt miljø, og de oplever at bidrage aktivt til det. Det er således en fælles værdi, der også kan findes i kommunens sports- og fritidspolitik.

Børn og voksne har forskellige behov omkring fællesskaber

For børn er det vigtigt, at trænere og ledere er dygtige til at sætte fokus på fællesskaber og relationer under selve foreningsaktiviteterne. For de yngste medlemmer kan det derfor være vigtigt at fastholde fokus på leder- og træneruddannelse.

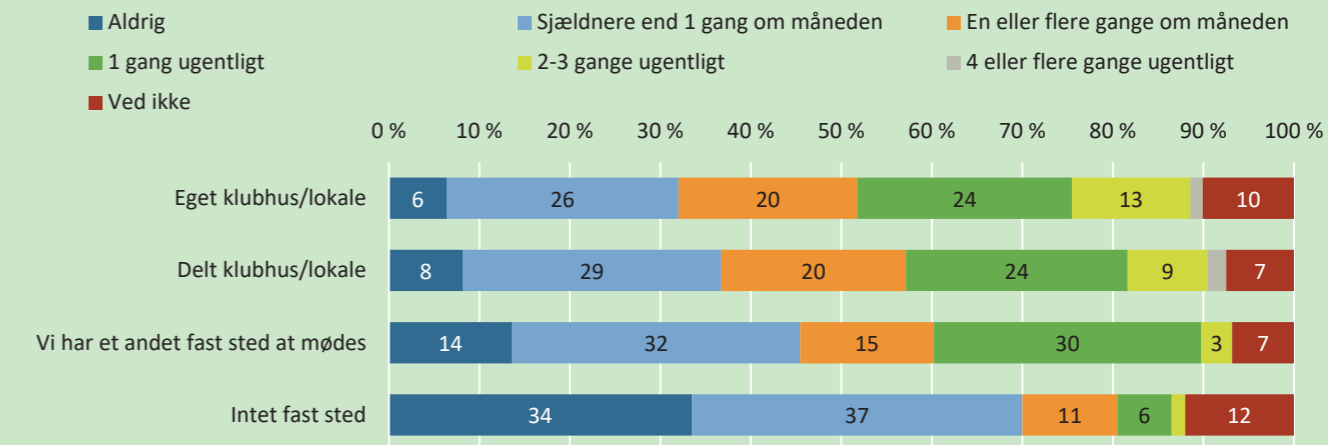
For voksne er sociale aktiviteter i forlængelse af aktiviteterne vigtige. For deres fællesskaber kan det vigtige være, at de har et fast sted at mødes.

Hypigheden af socialt samvær uden for foreningens primære aktiviteter (pct.)

Figuren viser fordelingen af svar til spørgsmålet: 'Hvor ofte mødes I efter aktiviteterne til hygge, snak og andet socialt samvær?' (n=1.676) fordelt på medlemmerne under 16 år (børn og unge) og 16 år + (voksne).

Hypigheden af socialt samvær uden for aktiviteterne fordelt på mødesteder (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet: 'Hvor ofte mødes I efter aktiviteterne til hygge, snak og andet socialt samvær?' fordelt på, hvor medlemmerne kan mødes efter aktiviteterne (n=1.169).

Samarbejde med andre uden for foreningen

Samarbejde med andre aktører

Næsten tre ud af fire foreninger har inden for de seneste fem år været en del af et konkret samarbejde om projekter eller arrangementer med en anden forening, institution eller virksomhed.

Undersøgelsen viser, at de fleste foreninger samarbejder med andre foreninger, der har den samme type formål som dem selv. Det gælder for 41 pct. af alle foreninger.

Dernæst kommer skoler, hvor lidt over hver tredje forening svarer, at de har haft et samarbejde med en skole.

Det er især de store foreninger, der er aktive i forhold til skolerne. Blandt idrætsforeningerne har 40 pct. haft et samarbejde med en skole, mens tallet er 20 pct. for andre typer af foreninger.

Geografisk er der en klar tendens til, at de foreninger, der ligger i oplandet, har mere samarbejde med skolerne end

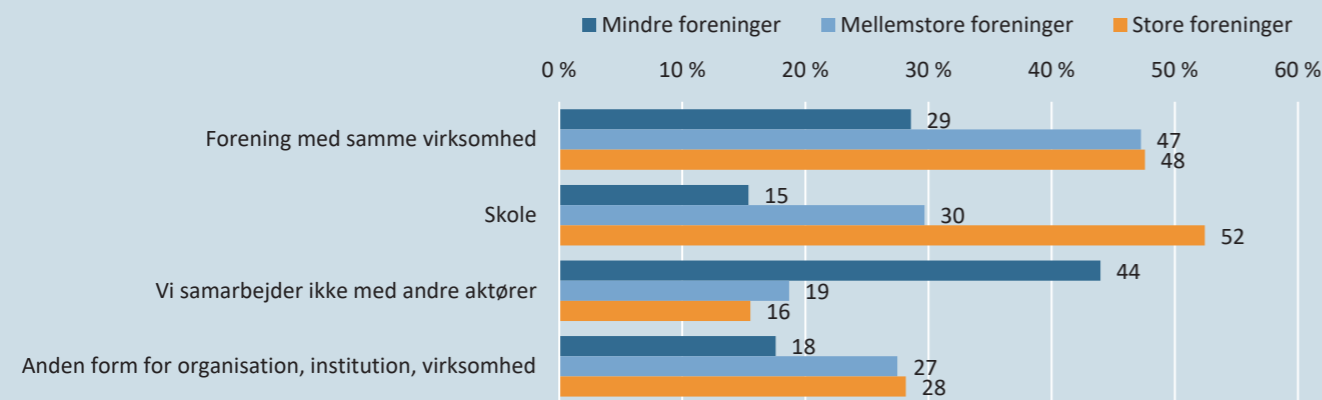
de foreninger, som ligger i midtbyen og de bynære lokalområder. I områderne længst væk fra centrum er det 46 pct. af alle foreningerne, der har samarbejdet med en skole inden for de seneste fem år, mens den tilsvarende andel kun er omkring 30 pct. i de øvrige områder.

Relationer til lokalområdet

Mange foreninger oplever, at fællesskabet i lokalområdet er vigtigt for dem. To tredjedele af foreningerne siger, at lokalområdet er vigtigt for dem, fordi det er her, de finder deres medlemmer. Halvdelen af foreningerne synes også, at det er vigtigt at være synlige i deres lokalområder.

Undersøgelsen viser, at de større foreninger i højere grad engagerer sig lokalt end de mindre foreninger. Resultaterne viser også, at foreningerne i oplandsområderne tillægger foreningens relationer til lokalområdet større betydning end foreninger, der primært har deres aktiviteter i Aarhus midtby. For foreningerne i oplandet er det især vigtigt at bidrage til udviklingen i lokalsamfundet.

Samarbejdspartnere uden for foreningerne (pct.)

Figuren viser foreningernes svar på, om de har haft samarbejde om aktiviteter, arrangementer eller projekter med en af de ovenstående typer organisation inden for de seneste fem år (n=291). Fordelt på foreningsstørrelse: Mindre foreninger (<50 medlemmer), mellemstore foreninger (50-149 medlemmer) og store foreninger (150+ medlemmer).

PERSPEKTIV

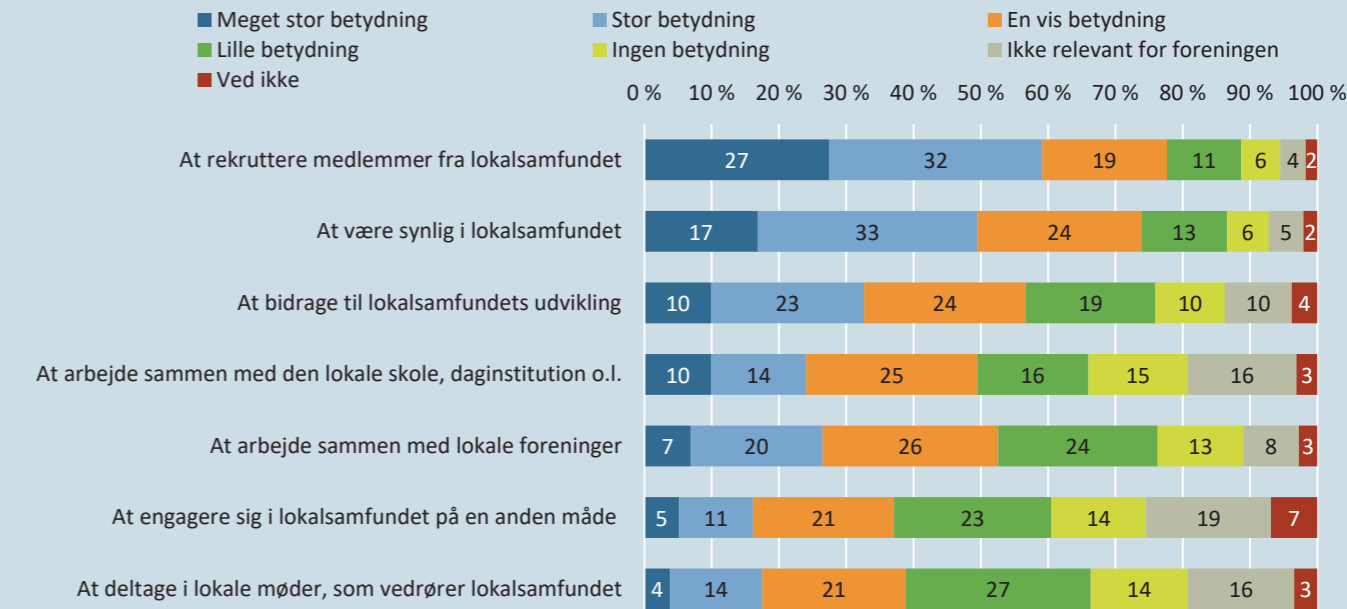
Store foreninger har nemmere ved samskabelse

Når der er fokus på samskabelse, er særligt de store foreninger stærke interessenter. Det er især dem, der synes, det er vigtigt at bidrage til lokalsamfundets udvikling.

RUNI Photopop/VisitAarhus

Faktorer der har betydning for foreningernes relation til lokalsamfundet (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet: 'Hvor stor betydning har de følgende forhold for foreningens arbejde og relationer til lokalsamfundet?' blandt foreningerne (n=291).

Frivillige

Foreningerne i Aarhus Kommune har generelt haft succes med at fastholde antallet af frivillige, selv om foreningsformændene angiver i undersøgelsen, at det at rekruttere frivillige vil være en af deres primære udfordringer i de kommende år.

Størstedelen af foreningerne har oplevet et stigende eller stabilt antal frivillige over de seneste fem år. Kun knap hver tiende forening har færre frivillige nu end for fem år siden.

Alligevel oplever flere end hver tredje forening, at det er svært at finde frivillige, og endnu værre er det, når foreningerne skal finde frivillige bestyrelsesmedlemmer.

44 pct. af foreningerne forventer, at de kan finde et tilstrækkeligt antal frivillige inden for de næste fem år, og potentialet ser ud til at være der. Resultaterne af undersøgelsen viser, at det kun er 16 pct. af dem, der ikke er frivillige nu, som ikke ønsker at være frivillige, og 22 pct. siger, at de gerne vil arbejde frivilligt i deres forening, hvis de bliver spurgt.

Undersøgelsen viser, at godt halvdelen af foreningerne forventer, at deres medlemmer deltager i frivilligt arbejde, men det er kun 39 pct. af medlemmerne, som har en klar opfattelse af, at der er eksplicitte forventninger til, at de arbejder frivilligt.

Der er dog forståelse for de frivilliges rolle i foreningslivet blandt medlemmerne, og 68 pct. af medlemmerne er enige i, at det er en naturlig del af at være medlem i en forening, at de hjælper til med praktiske opgaver.

” Det at være organiseret i et udvalg, det appellerer ikke til mange under 50 år, men mange kunne godt tænke sig at sidde med en opgave selv. Det er interessant, at vi skal flytte fokus, så de frivillige ikke hjælper bestyrelsen, men at vi hjælper hinanden.”

Leder i uniformeret korps

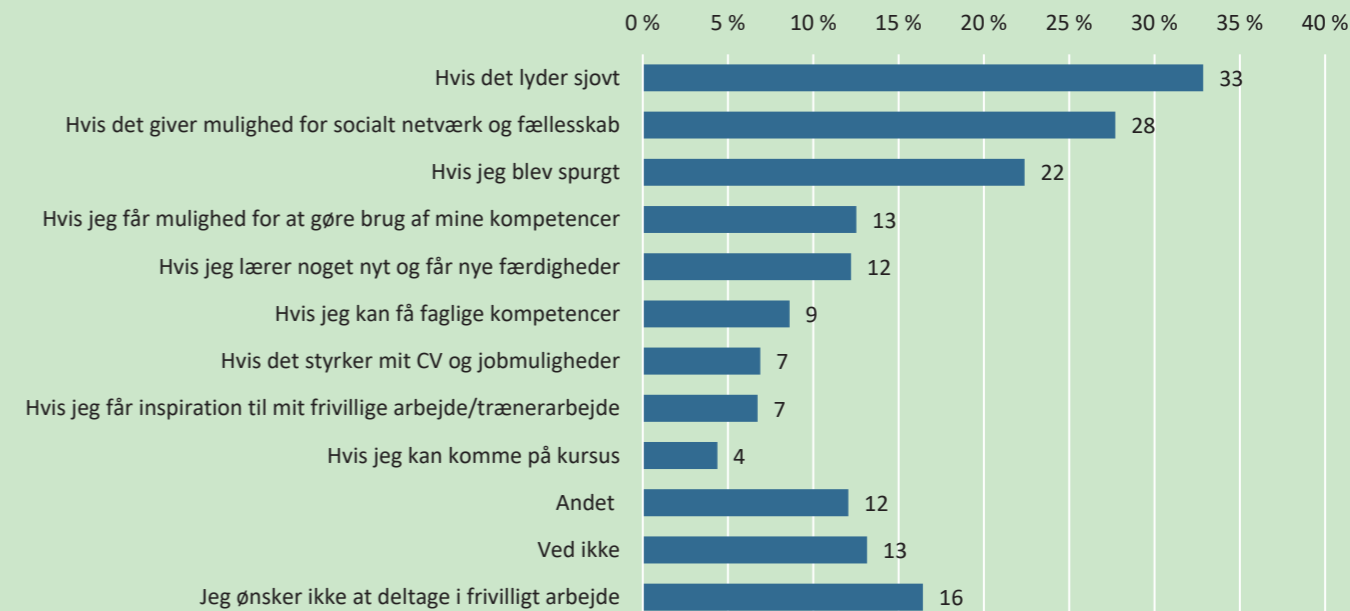
De vigtigste årsager til at være frivillig

- At jeg har venner, som arbejder frivilligt i foreningen
- At jeg kan få kontakter, som kan hjælpe mig senere i arbejdslivet
- At jeg bidrager til at løse fælles opgaver i foreningen

Undersøgelsen viser, at der forskel på synet på frivillighed i idrætsforeninger og andre foreninger.

I idrætsforeningerne vurderer to ud af tre medlemmer, at det er naturligt, at man hjælper med forskellige arbejdsopgaver, når man er medlem af en forening. I andre foreninger er det tal helt oppe på 95 pct. Næsten hver fjerde af de frivillige i andre foreninger er frivillige, fordi det forventes af dem. Det gælder kun for hver tiende i idrætsforeningerne.

Motivation for at deltage i frivilligt arbejde (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet: 'Hvad kunne få dig til at deltage i frivilligt ulønnet arbejde?' blandt voksne medlemmer, der ikke udfører frivilligt arbejde i foreningen eller på andre områder (n=639).

PERSPEKTIV

Strategi for frivillighed

En måde at skaffe flere frivillige på kan være, at foreningerne laver en strategi for at rekruttere og fastholde frivillige.

Resultaterne viser, at de foreninger, der har en strategi for at rekruttere og fastholde frivillige, har lettere ved at finde frivillige til opgaverne uden for bestyrelsen, og formændene i foreninger med en frivilligstrategi ser også mere positivt på mulighederne for at tiltrække et tilstrækkeligt antal frivillige i fremtiden.

Der ser ud til at være et uudnyttet potentiale her blandt foreningerne i Aarhus Kommune, idet kun 6 pct. af foreningerne i undersøgelsen angiver, at de har en strategi for at rekruttere og fastholde frivillige.

PERSPEKTIV

Kultur for frivillighed

En anden måde at skaffe flere frivillige på kan være, at foreningerne arbejder med kulturen omkring frivillighed og gør det tydeligt, hvilke forventninger der er til, at medlemmerne arbejder frivilligt for foreningen.

En del af strategien kan derfor være at ændre opfattelsen af, hvad det vil sige at være frivillig, så frivillige opgaver i højere grad bliver set som fælles opgaver for alle foreningens medlemmer, frem for at de frivillige kommer for at hjælpe bestyrelsen med deres opgaver.

PERSPEKTIV

Tilrettelæggelsen af frivillige opgaver

Det kan også være en god ide at diskutere, hvordan det frivillige arbejde kan organiseres.

Flere af de foreningsformænd, der har bidraget til undersøgelsen, fremhæver, at det ikke tiltaler mange medlemmer under 50 år at engagere sig som frivillig i et udvalg i en forening. I stedet er mange medlemmer tiltrukket af specifikke og fleksible opgaver, hvilket kræver, at de frivillige opgaver er systematiseret sådan, at de bliver fleksible og overskuelige.

Idrættens
Analyseinstitut

Videncenter
for Folkeoplysning